

KAJKONTAKT - FÖR HÅLLBAR SJÖFART

2013-02-05

Av: Vinnova

Göteborgs Hamn var tidigt ute med att erbjuda fartyg elanslutning vid kaj. En teknik som byggts ut och som nästa år innebär minskade koldioxidutsläpp i Göteborg motsvarande utsläppen från 20 000 bilar. Ett VINNOVA finansierat projekt är en pusselbit i det arbetet och i strävan att sprida tekniken till hamnar världen över.

Kaffet du dricker, bilen du kör och tv:n hemma på väggen har med största sannolikhet tagit sjövägen till Sverige. För 90 procent av all import till Sverige kommer med båt. Sjöfarten och hamnverksamheten är därför viktig för handeln mellan länder och är också ett relativt miljövänligt och energieffektivt sätt att transportera varor. Samtidigt står sjöfarten för en betydande miljöpåverkan när det gäller buller och luftföroreningar i världens hamnstäder. Göteborg är inget undantag för här står hamnen och sjöfarten för hälften av stadens kväveoxidutsläpp och för över hälften av svaveldioxidutsläppen.

En viktig förklaring till sjöfartens och hamnarnas miljöpåverkan är att fartygen i stor utsträckning använder sina dieseldrivna fartygsmotorer för att generera el när de ligger förtöjda vid kaj. Ett fraktfartyg som ligger vid kaj förbrukar vid ett genomsnittligt uppehåll lika mycket energi som en normalstor villa under ett helt år. Därför finns det stora miljövinster att göra om fartygen istället strömförsörjs med el från kaj.

Först med el från kaj

Göteborgs Hamn var först i världen när de på 80-talet började erbjuda el från kajen. För hamnen som har målsättningen att bli klimatneutralt till 2015 är det viktigt att fler kajer i Göteborg erbjuder möjligheten, men också att fler hamnar i världen gör det. En pusselbit i det arbetet är det projekt som hamnen gjort tillsammans med ABB och som finansierats av VINNOVA.

En del i projektet har varit att ta fram en modell för att beräkna vid vilka kajer en elanslutning gör mest miljönytta i förhållande till vad det kostar. Resultatet har varit viktigt när hamnen sedan fattat beslut om vid vilka nya kajer man ska erbjuda möjligheten för fartyg att ansluta från land.

– Nästa år kommer vi att kunna erbjuda elanslutning till 40 procent av de anlöpande fartygen. Det innebär minskade utsläpp av koldioxid med 40 000 ton om året. Det motsvarar utsläppen från 20 000 bilar under ett år, säger Åsa Wilske, miljöchef vid Göteborgs Hamn.

Slutsatsen av rapporten är också att elanslutningar har störst miljönytta i förhållande till pris vid kajer där fraktfartyg och färjor som kommer ofta och regelbundet anlöper. Elanslutning av kryssningstrafik visar sig dock än så länge vara svårt att motivera.

Ett 20-tal hamnar i världen erbjuder idag elanslutning vid kaj och de behöver bli många fler för att rederierna fullt ut ska satsa på tekniken. Ett stort problem är att det är så få fartyg som är utrustade för att kunna förses med el från land. Att sprida kunskap om tekniken till andra hamnar har därför varit en viktig del av projektet. Och det har handlat om allt från att kunna ta emot besök från hamnen i Shanghai till att tillsammans med andra hamnar utveckla en hemsida med information till att översätta den rapport man skrivit till engelska.

– Intresset för rapporten från andra hamnar har varit stort. Genom att applicera vår modell på deras unika förhållanden kan hamnar i hela världen få nytta av det arbete vi gjort. För ska vi kunna skapa hållbara logistikkedjor och en hållbar sjöfart så måste vi samarbeta, säger Åsa Wilske.

En gemensam standard

Tidigare har man också saknat en gemensam standard. Fartyg som kunnat ansluta vid en kaj i USA har ofta inte kunnat göra det när de anlöper en hamn i Europa. Därför var det ett viktigt steg att man i år skapat en internationell standard för tekniken.

– Tack vare det VINNOVA finansierade projektet har vi kunnat delta i det arbetet.

En del i uppdraget har också varit att ta fram en innovation som möjliggör anslutning mellan kaj och fartyg som har olika frekvens. Det har man gjort och den finns färdig på ritbordet.

Fakta

- **Plats:** Göteborgs Hamn
- **Funktion:** Elanslutning av fartyg.
- **Projektledare:** Åsa Wilske, Göteborgs Hamn
- **Projektets parter:** Göteborgs Hamn och ABB
- **Hållbarhet:** Ekologisk
- **Foto:** Göteborgs hamn